

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio Practica ...

De Conversatione Apostolica A Curatoribus Animarum piè & fructosè
instituenda - Complectens vatios & solidos modos juvandi & consolandi
diversorum Statuum Personas afflictas, præcipuè ægras & captivas

Lohner, Tobias

Dilingae, 1677

§. 6. Quid circa instructionem Patrum familias observandum sit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48248](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48248)

V. Quartò hortetur, ut, si quidem fructum ex suis divitiis referre velint, eas liberaliter pauperibus distribuât; nam, ut S. Augustinus S. 25. de verb. Dom. verè dixit, *Fecundus est ager pauperum, citò reddit donantibus fructum*; illum scilicet, de quo S. Paulus 2. Cor. 9. dixit: *Qui parè & metet; & qui seminat in benedictionibus, de benedictionibus & metet.*

VI. Quintò admoneat, ut iis divitiis, quibus ad suas necessitates utantur, cor non apponant; sed sic utantur, quasi non utâtur, uti Apostolus suasit; verè enim *ad subsidium vitæ duntaxat, non ad malorum incitamentum opes data sunt; pecunia anima redemptio est, non exitii occasio*, uti S. Basilus dixit. & ut S. Bernardus S. 4. loquitur, *aurum & argentum, & cetera huiusmodi, quantum ad animi bonum spectat, nec bona, nec mala sunt; usus tamen horum bonus, abusus mala, sollicitudo peior, quæstus turpior.* Hunc ergo usum bonum ante omnia procurare studeant, ut hâc ratione sibi fundamentum bonum in futurum thesaurizent, juxta Apostoli suprâ cit. monitum.

VII. Sextò denique, cum divitiæ perinde, ut res aliæ terrenæ, variis casibus, amissionis putâ, & corruptionis subjectæ sint, ideo proderit monere etiam Divites, ut adversus hos casus animum maturè præparent, ut, ubi aliquis acciderit, inconcussio, atque in DEI voluntatem resignato animo cum excipiant, imò ad primorum Christianorum exemplum rapinam bonorum suorum cum gaudio sustineant, scientes se meliorem in cælis habere repositam substantiam.

§. VI.

Quid circa Instructionem Patrum familias observandum sit.

I. **H**is ante omnia suadeat, ut, cum à bona educatione Liberos tota salus & incolumitas Reipublicæ, imò & domus suæ pendeat, hanc præcipuè cordi habeant, ideòque Liberos suos à teneris annis ad DEI cultum condocerant, eaque principia instillent, quæ huic fini attingendo opportuna videntur; sed & idoneis modis ad hoc suaviter pelliciant, atque cum iis agant, sicut boni Angeli suis cum Clientibus, sine coactione res salutare eorum animis objiciendo, quæ cum

iisdem

iisdem excrescant, & optatos DEO, ipsisque Parentibus fructus producant. Deinde verò ubi capaces effecti fuerint, maturè artibus Liberalibus instrui careant, neque ullis ad hunc finem impensis aut sumptibus parcant, quandoquidem Parentum honor & gloria sunt Liberi, præsertim in pietate & literis bene instructi; si ergo in aliis rebus, quæ ad honorem proprium augendum vel conservandum conducunt, nullis sumptibus parcitur, quantò magis in Liberos velut præcipuam Parentum gloriam ejusmodi impensæ libenter & liberaliter sunt faciendæ.

II. Præterea verò hortandi & instruendi sunt ejusmodi Patresfamilias, ut totius etiam Familiæ benè instituendæ accuratam sollicitudinem suscipiant, & ideo 1. curam habeant institutionis Christianæ, Liberos suos & reliquam etiam familiam mittant ad Catechismum, reduces examinent, & eos qui meriti sunt, remunerentur aliquo præmiolo, ut alii quoque excitentur. 2. Ut suos servos, ancillas, Liberos diligenter diebus festis ad sacrum & Concionem mittant, & ex recedentibus quærant, quid notaverint; puniant subtracto uno festulo vel potu, aliòve modo negligentiores. 3. Ut otium domo eliminent, suosque bene occupent, ita tamen, ut tempus pro sacro, precibusque fundendis concedant; neque existiment per tale otium quidquam decrementi rem domesticam passuram, quin potius certò sibi persuadeant, multum ipsam hoc medio augendam; nam luxum, quod propter virtutes, religionis maximè, despicitur, per virtutes melius recuperatur. Certè si pietas, teste D. Paulo 1. Tim. 4. ad omnia utilis est, quidni etiam ad rem domesticam augendam & conservandam? 4. Emendent & tollant ludos inhonestos, ebrietatem, lasciviam, colloquia prava, Juramenta, blasphemias, imprecationes & contentiones, & similia peccata, decretà certâ poenâ pecuniariâ, vel abstinentiâ modicâ iis, qui sæpius horum peccatorum aliquod admisisse deprehensi sunt. 5. Ut curæ habeant lectionem libellorum piorum; recitationem Litaniarum B. V. à collecta familia ante somnum; pauperum amorem; cultum Sanctorum, & B. V. maximè; prostent submotis inhonestis Imagines piæ Christi passi Crucifixi, B. Virginis, Sanctorum, &c. Hæ lecticis etiam sint affixæ, ut occasio sit ante cubitum eas venerandi. Curent, ut non delin-

aqua benediſta, eaque reverenter ac piè tum ipſi utantur, tum etiam ad eundem uſum Domèſticos hortentur. Dent operam etiam, ut ſinguli è familia agnis cereis de collo pendulis, roſariis, libellis precatoriis ſint inſtructi.

III. Suadeat inſuper Patribus familias, ut non ipſi modò uni, alteri ve Congregationi (pluribus enim dare non expedit, quia ob domèſtica negotia ſatisfacere tot legibus non poſſunt) dent nomina, ſed Authores etiam ſint domèſticis ad idem faciendum, ſuisque temporibus eos ad conventus mittant : ad Confessionem & Communionem, cùm leges exigunt, peragendam hortentur, atque ut tantò majorem ipſis animum ad hæc SS. Myſteria frequentanda concilient, liberaliùs non nihil in menſa eos illo die tractent: tandem verò etiam mane, noctùque illis tempus ad preces ex præſcripto Congregationis peragendas concedant, ſuòque exemplo eos ad hoc Religionis opus excitare ſtudeant.

IV. Summopere illis concordiam mutuam non modò cum Uxoribus ſervandam, ſed inter ipſos etiam Domèſticos procurandam commendat, atque ob id frequenter illis in memoriam revocet tum illam Sancti Spiritùs ſententiam, Prov. 17. *Melior eſt Buccella ſicca cum gaudio (& pace) quàm Domus plena vitimis cum iurgio* ; tum tritum illud Proverbium : Concordià res parvæ creſcunt, diſcordià etiam maxima dilabuntur. Eundem in ſinem proderit etiam narràſſe ſapientiſſimum illud Sciluri Scytharum Regis factum, qui è vita diſceſſurus ſeptuaginta, quos habebat, filios convocavit, ſinguliſque fasciculum 70. ſagittarum colligatarum obtulit, frangeréque juſſit, quod cùm nequirent, ſingulos ſingulas ſagittas accipere & confringere juſſit, quod cùm ſine labore præſtitiffent, ſubjecit: Ita & veſtra potentia, ſi conjuncti per concordiam manſeritis, à nemine frangeretur, aut ſuperabitur; ſecus, ſi per diſcordiam à vobis ipſis diviſi fueritis. Media quoque ad concordiam hanc tantopere illis neceſſariam conſervandam accommodata ſuppeditet; maximè verò radices diſcordiarum prudenter indaget, modùmque eadem evellendi cum charitate

oſtendat.

* * *

§. VII.

Quid circa Instructionem mulierum conjugatarum observandum sit.

I. **H**Æc conversatio duas continet partes : Prior est, ut virtutes statui ipsarum convenientes eas hortetur, posterior est, ut contra tentationes ipsis proprias apta quædam remedia præscribat. Virtutes ergo Uxorum quod attinet.

1. Vehementer ipsis commendabit puram intentionem, ut videlicet finem illum, quem conjugata quæque mulier præagere sibi deberet, obtinere laborent; Is autem finis est, ut Marito sint adjumento in filiis generandis, nutriendis, & educandis, & per hoc debitum amorem & obsequium DEO exhibentes salvæ fiant. Hunc finem indicavit Sapiens Proverbia c. 32. dum dixit de muliere illa provida. *Quasi sit lanam & linum, &c.* per lanam enim externa bona & corruptibilia per linum verò interna, & incorruptibilia seu æterna indicantur. 2. Hortetur illas ad insignem vitæ integritatem & verecundiam; hæ enim virtutes sunt vestis illa, quam sapiens mulier l. c. sibi fecit, uti Salomon indicavit, dum dixit: *Byssus & purpura indumentum eius*, ubi per Byssum propter candorem intelligunt Interpretes Innocentiam vitæ, per purpuram verò verecundiam propter colorem rubrum. Certè si quærant regnum DEI & justitiam, omnia reliqua, quæ se ac familiam sustentandam sunt necessaria, copiose adiciuntur. 3. Moneat, ut etiam atque etiam imitati studeant jam sæpius commemoratam mulierem sapientem, quæ consideravit femitas domûs suæ, & panem otiosa non comedit. Ad hujus ergò exemplum otium diligentissimè fugiant, eumque in finem sæpius considerent, quæ tum interiori suæ domui, animæ scilicet; tum exteriori, videlicet familiæ deficiat, eaque omnia sollicitè, & optimo. quo possunt, modo, procurare studeant. 4. In memoriam illis revocet illam S. Pauli sententiam ad Eph. c. 5. *Sicut Ecclesia subdita est Christo, ita mulieres viris suis in omnibus.* Horretur itaque illas, ut, sicut Ecclesia triplici potissimum obsequio suum erga Christum amorem probat, scilicet reverentiâ, obedientiâ, patientiâ, ita his ipsis tribus officiis ipsæ quoque suos sibi Marit os digne